

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 270/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného JUDr. Namirom Alyasrym, PhD., Štúrova 43, Nitra, proti uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4To/12/2020 z 26. januára 2021 a sp. zn. 2TdoV/4/2023 z 29. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4To/12/2020 z 26. januára 2021 (ďalej len „odvolacie rozhodnutie“) a sp. zn. 2TdoV/4/2023 z 29. januára 2024 (ďalej len „dovolacie rozhodnutie“). Žiada ústavný súd o zrušenie označených rozhodnutí, vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/13/2020 zo 7. septembra 2020 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) v spojení s odvolacím rozhodnutím najvyššieho súdu uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu pokusu a prečinu porušovania domovej slobody, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere dvadsiatich rokov. Uplatnené

dovolanie sťažovateľa najvyšší súd dovolacím rozhodnutím podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že podané dovolanie okrem iných dôvodov založil aj na námietke, v rámci ktorej poukazoval na to, že zo strany odvolacieho súdu nedostal odpoveď na relevantnú argumentáciu uplatneného odvolania, v čom videl porušenie svojho práva na obhajobu zásadným spôsobom, a teda naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Na tomto mieste konkretizuje, že odvolacie rozhodnutie najvyššieho súdu nezodpovedá požiadavke na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže sa podľa jeho mienky nevysporiadalo s jeho odvolacími námietkami, v rámci ktorých poukazoval na zmenu výpovede pribratého znalca, ktorý podľa tvrdenia sťažovateľa upravil počas svojho výsluchu na hlavnom pojednávaní závery vypracovaného znaleckého posudku (v prospech sťažovateľa, pozn.). Podľa sťažovateľa v dovolacom konaní malo byť zo strany dovolacieho súdu vyhodnotené, či dostal v odvolacom rozhodnutí patričnú odpoveď na svoju hlavnú obhajobnú argumentáciu, namiesto toho podľa jeho vyjadrenia s dovolací súd podnikol neprípustné kroky vedúce *de facto* k náprave odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia.

4. Ďalej sťažovateľ vysvetľuje, že v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietal, že popis skutku v skutkovej vete prvostupňového rozsudku Špecializovaného trestného súdu nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu úkladnej vraždy v štádiu pokusu. V nadväznosti na to konkretizuje obsah skutkovej vety prvostupňového rozsudku a svoju vlastnú interpretáciu takto prezentovaného skutkového stavu, kde vyvodzuje záver, že opísaná skutková veta zodpovedá nanajvýš právnej kvalifikácii zločinu ublíženia na zdraví, nie však súdmi ustálenej právnej kvalifikácii zločinu úkladnej vraždy. Ďalej poukazuje na to, že v rámci uvedeného dovolacieho dôvodu spochybnil aj ustálenú právnu kvalifikáciu trestného činu porušovania domovej slobody, ktorej opis skutku v skutkovej vete podľa jeho presvedčenia nezodpovedá. Podľa jeho vyjadrenia na námietky, ktoré subsumoval pod takto uplatnený dovolací dôvod, dostal zo strany najvyššieho súdu odpoveď, ktorá mala výlučne skutkový charakter, kde sa dovolací súd neprípustne zaoberal hodnotením dôkazov, čo mu v rámci jeho úlohy zásadne neprislúcha.

5. V postupe oboch konajúcich súdov sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Námietky porušenia všetkých práv označených sťažovateľom v ústavnej sťažnosti smerujú tak proti odvolaciemu rozhodnutiu, ako aj proti dovolaciemu rozhodnutiu najvyššieho súdu.

7. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd poskytuje v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb

a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k označenému odvolaciemu rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľ disponoval účinným prostriedkom ochrany práv – dovolaním, ktoré aj využil. O dovolaní bol oprávnený a povinný rozhodnúť najvyšší súd ako súd dovolací. Existencia dovolacieho konania pred najvyšším súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o odvolacom rozhodnutí najvyššieho súdu (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci.

8. Pokiaľ ide o napadnuté dovolacie rozhodnutie, podstatou argumentácie ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho označených práv arbitrárnym prístupom najvyššieho súdu k preskúmaniu jeho dovolacích námietok subsumovaných pod uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom a založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku).

9. Ústavný súd sa sústredil na zodpovedanie otázky, či je právny záver najvyššieho súdu o nesplnení dovolacích dôvodov v kontexte sťažovateľom ponúknutej argumentácie (zopakovanej v ústavnej sťažnosti) primerane odôvodnený a či interpretácia právnej úpravy aplikovanej najvyšším súdom v sťažovateľovom prípade neodporuje jej podstate a zmyslu. Na uvedený účel sa podrobne oboznámil s obsahom odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu a v jeho rámci aj s obsahom dovolacích námietok, ktoré sťažovateľ v rámci tohto opravného prostriedku uplatnil.

10. V odôvodnení dovolacieho rozhodnutia najvyšší súd vo vzťahu k námietke sťažovateľa o porušení jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom, ktoré videl sťažovateľ v tom, že mu dovolací súd podľa jeho mienky neposkytol náležitú odpoveď na jeho relevantnú obhajobnú argumentáciu, za ktorú považoval svoje tvrdenie, že mal pribratý znalec na hlavnom pojednávaní korigovať (v prospech sťažovateľa) závery vypracovaného znaleckého posudku, v úvode odkázal na špecifikovanú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu. Podľa najvyššieho súdu v rámci nej ústavný súd už v minulosti judikoval, že parametre ústavne akceptovateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia napĺňa aj také odôvodnenie, ktoré zodpovie relevantné otázky tzv. implicitným spôsobom, teda ak je možné na nich odpovede implicitne „prečítať“ z celkového kontextu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pretože pod adekvátnym spôsobom zodpovedania významných otázok nie je možné predstavovať si prísne formalizovanú či mechanickú činnosť, kde by ku každej konkrétnej otázke odôvodnenie súdneho rozhodnutia priradzovalo konkrétnu odpoveď štýlom dotazníkového formulára. V nadväznosti na to najvyšší súd v podstate konštatoval, že tvrdenie sťažovateľa o korekcii znaleckých záverov znalcom v prospech sťažovateľa nie je pravdivé, keďže ide o argumentáciu vytrhnutú z kontextu, preto nie je možné vyčítať odvolaciemu súdu, že výslovne nereagoval na obhajobné tvrdenia takéhoto irelevantného charakteru, keď na druhej strane už samotný Špecializovaný trestný súd v prvostupňovom rozsudku, ktorý dovolací súd preskúmal a na ktorého závery aj v odvolacom rozhodnutí poukázal, jasne definoval skutočnosti a z nich vyplývajúce skutkové závery umožňujúce vyvodiť jednoznačný záver o právnej kvalifikácii

posudzovaného skutku ako pokusu úkladnej vraždy. Aj ústavný súd na tomto mieste pripomína sťažovateľovi svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej konajúci súd nie je povinný otrocky zodpovedať všetky obhajobou nastolené argumenty (pozri napr. II. ÚS 373/2024). V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú vo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd konštantne zohľadňuje, právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgiadis v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Možno tak uzavrieť, že v okolnostiach prípadu sťažovateľa bolo možné za adekvátnu odpoveď v súdnom rozhodnutí považovať také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom konajúci súd jasne a logicky pomenoval tie skutkové okolnosti, ktoré sa stali primeraným základom pre právny záver o vopred uváženom úmysle sťažovateľa poškodenú usmrtiť. Ústavný súd bez podrobného citovania záverov prvostupňového rozsudku Špecializovaného trestného súdu odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia (s. 13 a 14), kde najvyšší súd popísal, ako sa Špecializovaný trestný súd, na ktorého závery odvolací súd poukázal, s touto otázkou vysporiadal, a teda prezentoval tie výsledky dokazovania, ktoré sú oporou pre konečný záver, že sťažovateľ na poškodenú fyzicky útočil v úmysle spôsobiť jej smrť (sledovanie poškodenej; vniknutie do jej bytu utajeným spôsobom; ukrytie sa v byte a zaútočenie na ňu bez slov, hneď po tom, ako vošla do bytu; útok bodno-rezným nástrojom, ktorý so sebou sťažovateľ priniesol, kde útok ním bol smerovaný na miesta, kde sa podľa všeobecných vedomostí ľudí nachádzajú životne dôležité orgány, ktorých zasiahnutím u napadnutej osoby hrozí smrť; prehodenie županu cez hlavu poškodenej, aby ňou nebol ako útočník odhalený; aj psychologickým posudkom preukázaný motív, keď sa sťažovateľ nedokázal zmieriť s tým, že sa poškodená odmieta vrátiť k nemu do spoločnej domácnosti).

11. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa o nenaplnení obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu úkladnej vraždy v štádiu pokusu, konkrétne znaku vopred uváženej pohnútky poškodenú usmrtiť, najvyšší súd odmietol tvrdenia sťažovateľa, že možno skutok správne právne kvalifikovať najmä na základe údajov o mieste zranenia, hĺbke bodných zranení a intenzite útoku, a preto s poukazom na závery znalca, že poškodená nebola bezprostredne ohrozená na živote, nemožno skutok posúdiť ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy. Najvyšší súd vo všeobecnosti interpretoval pojem úmyslu ako obligatórneho znaku subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, kde akcentoval, že úmysel nemožno dokazovaním explicitne preukázať, ale možno ho implicitne vyvodiť z páchatel'ovho konania, keďže sa ako vnútorný psychický proces pretavuje navonok v páchatel'ovom konaní. Podľa najvyššieho súdu tieto definíčné znaky konania sťažovateľa vykazujúce práve jeho vopred uváženu pohnútku poškodenú usmrtiť, boli konajúcim súdom popísané a najvyšší súd na nich poukázal, keď zopakoval, že sťažovateľ vnikol do bytu poškodenej potajme počas toho, ako poškodená pred bytovým domom venčila psa; čakal na ňu v byte tak, aby nemala možnosť po vstupe do bytu ho hneď zazrieť a odhaliť jeho prítomnosť; na poškodenú zaútočil najprv odzadu, pričom útok ostrým predmetom smeroval s ohľadom na jeho laickú úroveň medicínskych poznatkov takým spôsobom, aby poškodenej spôsobil buď priamo smrť, alebo zranenia nezlučiteľné so životom, k čomu napokon nedošlo len v dôsledku okolností nezávislých od vôle sťažovateľa (poškodená kládla aktívny odpor).

12. Najvyšší súd rovnako odmietol aj spochybnenie právnej kvalifikácie vniknutia sťažovateľa do obydľia poškodenej, kde sťažovateľ namietal, že ako manžel poškodenej, keď v zmysle zákona

o rodine je povinnosťou manželov spolu žiť, mal právo do bytu poškodenej vojsť. Poukázal na to, že zákonom o rodine prezentovanú povinnosť nemožno absolutizovať, pričom v posudzovanom prípade bola relevantným faktom skutočnosť, že poškodená ako výlučná vlastníčka bytu dala sťažovateľovi jasne najavo, že si jeho prítomnosť v jej byte neželá, čo prejavila aj tým, že mu odobrala kľúče, kde si sťažovateľ náhradný kľúč dal vyrobiť bez jej vedomia. Takýto záver o právnej kvalifikácii trestného činu porušovania domovej slobody najvyšší súd podporil aj poukazom na vlastnú judikatúru, v rámci ktorej judikoval, že je v prípade tohto trestného činu rozhodujúce, kto byt v čase činu reálne užíva, kde je tento oprávnený užívateľ chránený dokonca aj proti jeho vlastníčkovi.

13. Po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že sa nemôže stotožniť s tvrdeniami sťažovateľa o tom, že by najvyšší súd v rámci rozhodovania o dovolaní sťažovateľa uplatňoval svoju právomoc neprípustným spôsobom, konkrétne, že by sa venoval skutkovému hodnoteniu či dopĺňaniu dôvodov rozhodnutí konajúcich súdov. Je totiž celkom zrejmé, že v prípade prvého z uplatnených dovolacích dôvodov sa najvyšší súd iba odvolal na opis odôvodnenia prvostupňového rozsudku Špecializovaného trestného súdu (prevzatého odvolacím súdom), ktorým tento prezentoval výsledky dokazovania vedúce ku skutkovým záverom podporujúcim právny záver o existencii vopred uváženej pohnútky sťažovateľa usmrtiť poškodenú, čím bola v ponímaní najvyššieho súdu vyvrátená odvolacia argumentácia sťažovateľa o nedostatku tejto pohnútky. Rovnako v prípade druhého z uplatnených dovolacích dôvodov najvyšší súd žiadne nové skutkové závery nevyvodzoval a odôvodnenie rozhodnutí konajúcich súdov nijako nedoplňal, iba poukazoval (parafrázovaním) na obsah odôvodnenia rozhodnutí konajúcich súdov, kde tieto popisovali skutkové závery, resp. výsledky dokazovania smerujúce k vyvodu právnej kvalifikácie stíhanej trestnej činnosti.

14. Podľa názoru ústavného súdu bolo sťažovateľovi náležité a logicky vysvetlené, že v jeho prípade nebol naplnený ani jeden z ním uplatnených dovolacích dôvodov. Dovolací súd ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na dovolacie námietky sťažovateľa a primeraným spôsobom zodpovedal všetky relevantné právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Výklad právnych noriem realizovaný najvyšším súdom nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo jeho nezlučiteľnosti s právami zaručenými ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Ústavný súd navyše poukazuje na právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

15. S prihliadnutím na uvedené čiastkové závery ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

16. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu